

Kristův kříž a Boží spravedlnost

Mohlo by se zdát, že Boží spravedlnost a milost jsou dvě protichůdné stránky Boží přirozenosti. V tomto článku chceme ukázat, že v Bohu neexistuje rozpor mezi touhou odpustit a povinností trestat. Bůh není kvůli své spravedlnosti k trestu zavázán. Ježíš nebyl poslán proto, aby svou smrtí Boží spravedlnost uspokojil a umožnil tak Bohu lidem odpustit. Narodil se jako člověk, žil život v poslušnosti Otci, zemřel a vstal, aby se tak stal dokonalým prostředníkem mezi Bohem a lidmi. Přišel, aby nám nabídl vztah s Otcem – vztah, jehož pečetí je věčný život. Biblický pojem „spravedlnost“ musíme chápat v kontextu vztahu, a ne jako neosobní právní princip, který musí být naplněn.

Obsah

- 1 Boží spravedlnost, věrnost a milost
 - 1.1 Boží spravedlnost vůči jeho národu
 - 1.2 Boží spravedlnost vůči jednotlivcům ve Starém Zákoně
 - 1.3 Boží spravedlnost v Novém Zákoně
- 2 Komu může být odpuštěno?
- 3 Opustil Bůh Ježíše?
 - 3.1 Poslední Ježíšova slova na kříži
 - 3.2 Nesl naše hříchy
 - 3.3 Proč Ježíš trpěl
- 4 Považován za spravedlivého nebo učiněn spravedlivým?
- 5 Závěr

✚ 1 Boží spravedlnost, věrnost a milost

Lidé si často spojují Boží spravedlnost s jeho nezaujatým a nestranným rozsuzováním. Tuto stránku Boží spravedlnosti vyjadřují biblická místa jako jsou tato:

Sehnut bude člověk a ponížen muž, oči zpupné budou poníženy. Hospodin zástupů se však vyvýší soudem a svatý Bůh se prokáže svatým spravedlností. (hebrejsky: sedaká) *(Izajáš 5:15-16)*

Bůh však prominul lidem dobu, kdy to ještě nemohli pochopit, a nyní zvěstuje všem, ať jsou kdekoliv, aby této neznalosti litovali a obrátili se k němu. Neboť ustanovil den, v němž bude spravedlivě (řecky: dikaiosyne) soudit celý svět skrze muže, kterého k tomu určil. Všem lidem o tom poskytl důkaz, když jej vzkřísil z mrtvých. *(Skutky apoštolské 17:30)*

Význam slov v původních textech těchto veršů (v hebrejském textu Starého Zákona je to slovo „sedaká“ a v řeckém textu Nového Zákona slovo „dikaiosyne“) není omezen na nestranné a nezaujaté posuzování. Pokud vycházíme z bohatství Boží přirozenosti, pak nás to nepřekvapí. Když chceme pochopit Boží spravedlnost, nesmíme zapomenout, že Bůh je láska (1. list Janův 4:16). V Boží přirozenosti není žádný rozpor a nemůžeme tedy oddělit Boží spravedlnost [1] od jeho milosrdenství, věrnosti, dobroty, milosti a odpuštění – tedy od všeho, co zahrnuje jeho láska.

Pro židy biblických časů nebyly tyto pojmy v rozporu. V jejich jazyce, hebrejštině, mělo slovo spravedlnost širší význam. Vyjadřovalo různé aspekty vztahů mezi lidmi a vztahu mezi Bohem a člověkem.

V následujícím odstavci zmíníme krátce židovský způsob překladu slova spravedlnost z hebrejštiny do řečtiny. Hebrejské slovo pro spravedlnost je *sedeká*. Když židé překládali Starý Zákon z hebrejštiny do řečtiny (překlad známý jako Septuaginta), nahradili většinou slovo *sedeká* řeckým slovem pro spravedlnost (*dikaoisyne*), někdy však řeckými slovy pro milost (*eleemosyne*, *eleos*) [2]. Na jiných místech přeložili hebrejské slovo pro milost *chesed* do řečtiny slovem spravedlnost (*dikaiosyne*) [3]. Taková záměna byla možná, protože nevnímali spravedlnost a milost jako protiklad. [4]

Chtěli bychom na základě biblických veršů ukázat, jak je Boží spravedlnost spojena s jeho pomocí, věrností, dobrotou a dokonce i milostí.

Nejprve to znázorníme na příkladě jednoho spravedlivého člověka ve Starém Zákoně.

Potom vstal i David, vyšel z jeskyně a volal za Saulem: „Králi, můj pane!“ Saul se ohlédl. David padl na kolena tváří k zemi a klaněl se. David Saulovi řekl: „Proč posloucháš lidské řeči, že David usiluje o tvou zkázu? Hle, na vlastní oči dnes vidíš, že tě dnes v jeskyni vydal Hospodin do mých rukou. Říkali, abych tě zabil. Já jsem tě však ušetřil. Řekl jsem: Na svého pána nevztáhnou ruku. Je to přece Hospodinův pomazaný... Když David přestal k Saulovi takto mluvit, Saul zvolal: „Což to není tvůj hlas, můj synu Davide?“ A Saul se dal do hlasitého pláče. Pak Davidovi řekl: „Jsi spravedlivější než já. Ty mi odplácíš dobrým, ale já jsem ti odplácel zlým. (1. Samuelova 24:9-11. 17-18)

Hnaný svou žárlivostí, pronásledoval král Saul Davida na poušti. Na své cestě vešel Saul do jeskyně, aby vykonal potřebu. Nevěděl, že se David v jeskyni skrývá – pro Davida to mohla být jedinečná příležitost, jak se zbavit svého úhlavního nepřítele. Davidovi společníci ho pobídli, aby jednal: „Toto je den, o němž ti Hospodin řekl: »Vydám ti do rukou tvého nepřítele.« Můžeš s ním naložit, jak se ti zlíbí.“ (1. Samuelova 24:5). David se zachoval spravedlivě, ale ne ve smyslu spravedlivého trestání. „Dělal si výčitky“ (verš 6), a nechtěl Saulovi ubližovat. David byl milosrdný a ukázal, že chtěl pro Saula to nejlepší, ačkoliv si to Saul nezasloužil. Tváří v tvář milosrdenství Davidova, Saul uznal, že David byl „spravedlivější“. Když prokázal bohabojný David Saulovi namísto trestu milosrdenství, neodporovalo to jeho spravedlnosti. O co více ten, který je Otcem milosrdenství [5], prokazuje milosrdenství lidem, kteří si to nezaslouží, aniž by to narušilo jeho spravedlnost.

✚ 1.1 Boží spravedlnost vůči jeho národu

V jednom z nejzoufalejších období židovské historie se Daniel modlil:

Hospodine, na nás je zjevná hanba, na našich králích, na našich velmožích a na našich otcích, neboť jsme proti tobě zhřešili. Na Panovníku, našem Bohu, závisí slitování a odpuštění, neboť jsme se bouřili proti němu... Proto Hospodin bděl nad tím zlem a uvedl je na nás, neboť Hospodin, náš Bůh, je spravedlivý ve všech svých činech, které koná, ale my jsme ho neposlouchali. (Daniel 9:8-9,14)

a pokračuje

...zhřešili jsme, byli jsme svévolní. Panovníku, nechť se prosím podle tvé veškeré

spravedlnosti odvrátí tvůj hněv a tvé rozhořčení od tvého města Jeruzaléma, tvé svaté hory, neboť pro naše hříchy a viny našich otců je Jeruzalém a tvůj lid tupen všemi, kteří jsou kolem nás. (*Daniel 9:16*)

Verš 14 mluví o Božím spravedlivém soudu zatímco ve verši 16 Daniel prosí o milost podle „veškeré jeho spravedlnosti“. Dělá to, protože ve Starém Zákoně není Boží spravedlnost omezena na nestranný soud. Zahrnuje i Boží věrnost jeho smlouvě a jeho zaslíbením. Jeho spravedlnost se dokonce projeví ještě víc, když On zůstává věrný, přestože jeho lid byl nevěrný. Odpouští a naplňuje svá zaslíbení, i když národ selhal.

Na jiném místě Bůh říká:

Naslouchejte mi, vy zarputilci, vzdálení od spravedlnosti: Přiblížil jsem svoji spravedlnost, daleko už není, nebude už prodlévat má spása. Obdařím Sijón spásou, oslavím se v Izraeli. (*Izajáš 46:12-13*)

Hospodin vyčítá Židům, že jsou zarputilí a daleko od spravedlnosti. Nebyli hodni přijmout Boží odpuštění. Přesto jim Bůh ve své věrnosti a lásce dává odpuštění a spásu. V tomto verši je spravedlnost výrazem pro spásu, a ne pro soud.

Z tohoto a jiných veršů je vidět, že spravedlnost nebyla pro Židy v rozporu s milostí a odpuštěním. Naopak, když Bůh prokazuje milost, potvrzuje svou spravedlnost tím, že on zůstává věrný, i když lid je nevěrný.[6]

Když Bůh ustanovil smlouvu se svým lidem, slíbil jim, že je povede a bude se jim zjevovat. Židé pak slíbili Bohu poslouchat, následovat ho a být mu věrní. Slíbili také, že nebudou mít jiné Bohy. Tato věrnost, ze strany Boha i člověka, je v Bibli nazývána „spravedlnost“. Je spravedlivé, když Bůh a člověk jednají vůči sobě tak, jak slíbili.

✚ 1.2 Boží spravedlnost vůči jednotlivcům ve Starém Zákoně

I jednotliví lidé ve Starém Zákoně svědčí o Boží spravedlnosti, kterou zakusili skrze jeho odpuštění a milost. V Žalmu čteme:

Smiluj se nade mnou, Bože, pro milosrdenství svoje, pro své velké slitování zahlad' moje nevěrnosti. (*Žalm 51:3*)

Tato slova jsou prosbou o odpuštění po těžkém hříchu. Žalmista věděl, že jako hříšník nemá právo vyžadovat milost a Boží soud by byl spravedlivý.

Proti tobě samému jsem zhřešil, spáchal jsem, co je zlé ve tvých očích. A tak se ukážeš spravedlivý v tom, co vyřkneš, ryzí ve svém soudu. (*Žalm 51:6*)

Žalmista však lituje svého hříchu a důvěřuje jen v Boží milost. Ví, že za svůj hřích nemůže přinést žádné zadostiučinění. Může jen spoléhat na dar odpuštění od Boha:

Vysvobod' mě, abych nebyl vinen krví, Bože, Bože, moje spáso, ať plesá můj jazyk pro tvou spravedlnost. Panovníku, otevři mé rty, ať má ústa hlásají tvou chválu. Oběť, kterou bych dal, se ti nezalíbí, na zápalných obětech ti nezáleží. Zkroušený duch, to je oběť Bohu. Srdcem zkroušeným a zdeptaným ty, Bože, nepohrdáš! (*Žalm 51:16-19*)

Pevná naděje žalmisty ho přivedla k plesání nad Boží spravedlností. Když Bůh dává milost, vychází jeho

věrnost najevo a jeho spravedlnost je utvrzena.

Stejně tak i jiný žalmista prosí, vědom si svých hříchů, aby ho Hospodin zachoval podle svého milosrdenství, věrnosti, pravdy a spásy, o kterých nemlčí, ale zvěstuje je jako Boží spravedlnost.

Zvěstoval jsem spravedlnost ve velikém shromáždění. Že v tom svým rtům nezbraňuji, víš sám, Hospodine. Spravedlnost tvou jsem ve svém srdci neskryl, hovořil jsem o tvé pravdě a tvé spáse. Nezatajil jsem tvé milosrdenství a věrnost velikému shromáždění. Ty mně, Hospodine, neodepřeš svoje slitování. Kéž mě stále opatruje tvoje milosrdenství a věrnost! Tolik zla mě obklopilo, že mu není počtu. Postihly mě moje nepravosti, že nemohu ani vzhlédnout. Je jich víc než vlasů na mé hlavě, odvahu jsem pozbyl. (*Žalm 40:10-13*)

Žalm 103 oslavuje Boží milost. Verš 6 mluví o Hospodinově spravedlnosti, kterou zjednáva utlačovaným.

Hospodin zjednáva spravedlnost a právo všem utlačným. (*Žalm 103:6*)

Boží spravedlnost se projevuje i v trestání hříšníků, Bůh však, kvůli své trpělivosti a milosti, nesetrvává v hněvu věčně.

Hospodin je slitovný a milostivý, shovívavý, nejvyšší milosrdný; nepovede pořád spory, nebude se hněvat věčně. Nenakládá s námi podle našich hříchů, neodplácí nám dle našich nepravostí. Jak vysoko nad zemí je nebe, tak mohutně se klene jeho milosrdenství nad těmi, kdo se ho bojí. (*Žalm 103:8-11*)

Pro ty, kteří mají bázeň před Bohem, jde Boží spravedlnost ruku v ruce s jeho milostí.

Avšak Hospodinovo milosrdenství je od věků na věky s těmi, kteří se ho bojí, jeho spravedlnost i se syny synů. (*Žalm 103:17*)

Ti vidí v Boží spravedlnosti naději na spásu.

Hospodine, utíkám se k tobě, kéž nejsem na věky zahanben; pomoz mi vyváznout pro svou spravedlnost! (*Žalm 31:2*)

Tento žalmista věděl, že si pro své hříchy nezaslouží pomoc, kterou dostává:

...pro mou nepravost mi ubývá sil a mé kosti slábnou. (*Žalm 31:11b*)

Jeho naděje byla v Boží věrnosti, kterou člověk zakouší skrze jeho milost.

✚ 1.3 Boží spravedlnost v Novém Zákoně

I Nový Zákon nás učí, že když Bůh odpouští hříchy, projevuje se tak jeho věrnost a spravedlnost.

Jestliže doznáváme své hříchy, on je tak věrný a spravedlivý, že nám hříchy odpouští a očišťuje nás od každé nepravosti. (*1 list Janův 1:9*)

Když Bůh uděluje milost, nemusí z toho nikomu skládat účty. To je vyjádřeno v podobenství o dělnících na

vinici, kde pán vinice říká:

Vezmi si, co ti patří a jdi! Já chci tomu poslednímu dát jako tobě; nemohu si se svým majetkem udělat, co chci? Nebo snad tvé oko závidí, že jsem dobrý? (Matouš 20:14)

Podle lidských měřítek se zdá být nespravedlivé zaplatit stejnou mzdu tomu, kdo pracoval jednu hodinu, i tomu, kdo pracoval hodin dvanáct. Bůh však není vázán lidskými měřítky. Jeho štědrost, dobrota a láska přesahují všechna lidská očekávání týkající se spravedlnosti a odměny.

Ježíš nás učí odpouštět bez očekávání jakékoliv náhrady nebo zadostiučinění.

Tehdy přistoupil Petr k Ježíšovi a řekl mu: „Pane, kolikrát mám odpustit svému bratru, když proti mně zhřeší? Snad až sedmkrát?“ Ježíš mu na to odpověděl: „Pravím ti, ne sedmkrát, ale až sedmdesát sedmkrát.“ „S královstvím nebeským je to tak, jako když se jeden král rozhodl vyžádat účty od svých služebníků. Když začal účtovat, přivedli mu jednoho, který byl dlužen mnoho tisíc hřiven. Protože mu je nemohl vrátit, rozkázal ho pán prodat i s ženou a dětmi a se vším, co měl, a nahradit ztrátu. Tu mu ten služebník padl k nohám a na kolenou prosil: ‚Měj se mnou strpení a všechno ti vrátím!‘ Pán se ustrnul na oním služebním, propustil ho a dluh mu odpustil. Sotva však ten služebník vyšel, potkal jednoho ze svých spoluslužebníků, který mu byl dlužen sto denárů; chytil ho za krk a křičel: ‚Zaplať mi, co jsi dlužen!‘ Jeho spoluslužebník mu padl k nohám a prosil ho: ‚Měj se mnou strpení, a zaplatím ti to!‘ On však nechtěl, ale šel a dal ho do vězení, dokud nezaplatí dluh. Když jeho spoluslužebníci viděli, co se přihodilo, velice se zarmoutili; šli a oznámili svému pánu všechno, co se stalo. Tu ho pán zavolal a řekl mu: ‚Služebníku zlý, celý tvůj dluh jsem ti odpustil, když jsi mě prosil; neměl ses také ty smilovat nad svým spoluslužebním, jako jsem se já smiloval nad tebou?‘ A rozhněval se jeho pán a dal ho do vězení, dokud nezaplatí celý dluh. — Tak bude jednat s vámi můj nebeský Otec, jestliže ze srdce neodpustíte každý svému bratru.“ (Matouš 18:21–35)

Dluh zmíněný v podobenství byl tak vysoký, že se nedal zaplatit [7]. Nikdo by však neobviňoval krále z nespravedlnosti za to, že bez náhrady odpustil dlužníkovi. Když slyšíme o králově milosrdenství, naše srdce plane radostí a vnitřně souhlasíme, že tak je to dobré a spravedlivé.

Bůh nás také učí prosit v modlitbě:

...odpusť nám naše viny, jako i my jsme odpustili těm, kdo se provinili proti nám.
(Matouš 6:12)

Jak by Bůh, který od nás očekává odpouštět bez náhrady a zadostiučinění, nemohl sám učinit totéž? Zmíněné podobenství o králi, který vyžádal účty od svých služebníků ukazuje, že bez náhrady odpouštět může a také to dělá.

✠ 2 Komu může být odpuštěno?

Pokud Bůh odpouští zcela svobodně a nikomu z ničeho neskládá účty, proč potom neodpustí všem? Prorok Izajáš nás učí, že neobrácený člověk by Boží milost zneužil.

Dává-li se milost svévolníku, spravedlnosti se nenaučí; v zemi správných řádů bude

jednat podle, na Hospodinovu důstojnost nebude hledět. (*Izajáš 26:10*)

Kdyby svévolný člověk přijal odpuštění, pokračoval by ve své zlobě. Odpuštění by jen zneužil. Bůh nechce takovému člověku odpustit — nechce podporovat zlo. Neodpustí tedy každému.

...jestliže však neodpustíte lidem, ani váš Otec vám neodpustí vaše přestoupení. (*Matouš 6:15*)

...kdo by řekl slovo proti Duchu svatému, tomu nebude odpuštěno v tomto věku ani v budoucím. (*Matouš 12:32b*)

Bůh odpustí tomu, kdo se pokoří, vyzná své hříchy a chce se učít žít přímý život. To je pravá odpověď na jeho milost.

Ukázala se Boží milost, která přináší spásu všem lidem a vychovává nás k tomu, abychom se zřekli bezbožnosti a světských vášní, žili rozumně, spravedlivě a zbožně v tomto věku. (*Titovi 2:11-12*)

Ježíšův cíl byl přiblížit nás k Bohu a probudit v nás lítost nad našimi hříchy a lásku k Bohu. Tak to bylo s ženou v následujícím příběhu.

Jeden z farizeů pozval Ježíše k jídlu. Vešel tedy do domu toho farizea a posadil se ke stolu. V tom městě byla žena hříšnice. Jakmile se dověděla, že Ježíš je u stolu v domě farizeově, přišla s alabastrovou nádobkou vzácného oleje, s pláčem přistoupila zezadu k jeho nohám, začala mu je smáčet slzami a otírat svými vlasy, líbala je a mazala vzácným olejem. Když to spatřil farizeus, který ho pozval, řekl si v duchu: „Kdyby to byl prorok, musel by poznat, co to je za ženu, která se ho dotýká, že je to hříšnice.“ Ježíš mu na to řekl: „Šimone, chci ti něco povědět.“ On řekl: „Pověz, Mistře!“ — „Jeden věřitel měl dva dlužníky. První byl dlužen pět set denárů, druhý padesát. Když neměli čím splatit dluh, odpustil oběma. Který z nich ho bude mít raději?“ Šimon mu odpověděl: „Mám za to, že ten, kterému odpustil víc.“ Řekl mu: „Správně jsi usoudil!“ Pak se obrátil k ženě a řekl Šimonovi: „Pohled' na tu ženu! Vešel jsem do tvého domu, ale vodu na nohy jsi mi nepodal, ona však skropila mé nohy slzami a otřela je svými vlasy. Nepolíbil jsi mne, ale ona od té chvíle, co jsem vešel, nepřestala líbat mé nohy. Nepomazal jsi mou hlavu olejem, ona však vzácným olejem pomazala mé nohy. Proto ti pravím: Její mnohé hříchy jsou jí odpuštěny, protože projevila velikou lásku. Komu se málo odpouští, málo miluje.“ (*Lukáš 7:36-47*)

Zapletla se do hříchu a už neměla sílu svou situaci změnit. Byla v opovržení od ostatních Židů a zdálo se, že pro ni není žádná naděje. Pravděpodobně slyšela Ježíše mluvit a to ji naplnilo touhou po čistém životě a lásce, kterou také neváhala vyjádřit. Už nechtěla dále hřešit a vyjádřila připravenost se obrátit. Boží odpovědí na to bylo odpuštění. To samé nabízí i nám. I my můžeme zakusit odpuštění, pokud přijmeme Ježíšovo volání jako tato žena.

⚓ 3 Opustil Bůh Ježíše?

Dnes je velmi rozšířený výklad, který říká, že pro Boha není možné být zároveň spravedlivý a nechat hřích nepotrestaný. Bůh pak nás ve své lásce chtěl zachránit od trestu a zvolil místo nás potrestat svého Syna

tím, že ho v nejtěžších chvílích na kříži opustil a považoval za hříšného místo nás. Tento výklad byl formován, a s drobnými obměnami zastáván, teology jako Martin Luther[8] a Jan Kalvín. [9] V mnoha současných náboženských skupinách je spasení vysvětlováno přirovnáním k soudu, při kterém je soudce vázán zákony svého státu a byl by vinen, kdyby odpustil závažný zločin bez potrestání. Už jsme ukázali, že Boží spravedlnost je jiná a že nevyžaduje trest, pokud hříšník svůj hřích olituje. Nyní bychom se rádi věnovali biblickým místům, která jsou často zneužívána na podporu myšlenky, že Ježíš byl Bohem opuštěn a zakusil zatracení jako trest za naše hříchy.

✞ 3.1 Poslední Ježíšova slova na kříži

Evangelisté Matouš a Marek zaznamenali některá z Ježíšových posledních slov na kříži:

Kolem třetí hodiny zvolal Ježíš mocným hlasem: „Eli, Eli, lama sabachtani?“, to jest: „Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil?“ (*Matouš 27:46*)

Ježíš citoval tato slova z Žalmu 22. Kontext celého Žalmu nám pomůže pochopit jejich význam. V prvním verši žalmista volá: „Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil? Daleko spása má, ač o pomoc volám.“. Vzpomíná na židovské praotce, kteří zakusili zázračnou Boží pomoc: „Otcové naši doufali v tebe, doufali, tys jim dal vyvážnout.“ (verš 5). Jeho zkušenost však není stejná: „Já však jsem červ a ne člověk, potupa lidství, povrhel lidu.“ (verš 7). Zakouší těžké pronásledování ze strany bezbožných lidí: „Smečka psů mě kruhem svírá, zlovlná tlupa mě obkličuje; sápu se jako lev na mé ruce a nohy.“ (verš 17). Prosí Boha, aby ho zachránil: „Vysvobod' mou duši od meče, chraň jediné, co mám, před psí tlapou.“ (verš 21) a Bůh slyší jeho modlitbu: „Nepohrdl poníženým, v opovržení ho neměl. Když trpěl příkoří, neukryl před ním svou tvář, slyšel, když k němu o pomoc volal.“ (verš 25). Žalm pak končí chválou Boha.

V kontextu celého Žalmu tedy vidíme, že: a) být opuštěn zde neznamena být opuštěn duchovně, ale být vystaven pronásledování a utrpení a b) slova „proč jsi mě opustil“ nejsou beznadějným výkřikem bez odpovědi, ale modlitba, která byla vyslyšena. V situaci, kdy se z lidského pohledu zdá být zanechán lidské zlobě, modlí se Ježíš tuto modlitbu s důvěrou v Boží vysvobození. Jeho slova připomínají, že utrpení spravedlivého je téma, které se v Písmu často opakuje. On pak, jako dokonale spravedlivý, trpí v souladu se zprávou Starého Zákona. Ježíš neměl dost tělesné síly, aby citoval celý Žalm, ale ti, kteří ho slyšeli, znali kontext těchto slov. Věděli, že tím Ježíš ve skutečnosti říká, že je spravedlivý a zaslouží si Boží vysvobození. To vynikne ještě jasněji, když tato slova porovnáme s posledními slovy Ježíše v Lukášově evangeliu, která jsou plná důvěry v Boha.

A Ježíš zvolal mocným hlasem: „Otče, do tvých rukou odevzdávám svého ducha.“ Po těch slovech skonal. (*Lukáš 23:46*)

Setník, který stál u kříže a viděl jakým způsobem Ježíš zemřel, vydal toto svědectví:

A když uviděl setník, který stál před ním, že takto skonal, řekl: „Ten člověk byl opravdu Syn Boží.“ (*Marek 15:39*)

V člověku opuštěném Bohem by setník nerozpoznal Božího Syna. Kdyby ho Bůh býval opustil, nemohl by Ježíš vydat takové svědectví. V paralelním místě v Lukášovi setník dosvědčuje, že Ježíš byl spravedlivý a neviný (Lukáš 23:47). I to ukazuje, že Ježíš nezemřel jako hříšník opuštěný Bohem.

Krátce před svou smrtí sám Ježíš vyjádřil, že ho Otec neopustí.

Hle, přichází hodina, a již je zde, kdy se rozprchnete každý do svého domova a mne necháte samotného. Ale nejsem sám, neboť Otec je se mnou. (*Jan 16:32*)

✚ 3.2 Nesl naše hříchy

Ježíš naplnil Izajášovo proroctví:

Byly to však naše nemoci, jež nesl, naše bolesti na sebe vzal, ale domnívali jsme se, že je raněn, ubit od Boha a pokořen. Jenže on byl proklán pro naši nevěrnost, zmučen pro naši nepravost. Trestání snášel pro náš pokoj, jeho jizvami jsme uzdraveni. (*Izajáš 53:4-5*)

Tyto verše patří ke čtyřem Izajášovým proroctvím (Izajáš 42:1-9, Izajáš 49:1-13, Izajáš 50:4-11, Izajáš 52:13-53:12), kde v takzvaných Písních služebníka nazývá Izajáš Mesiáše „Hospodinův služebník“ (42:1, 49:7, 50:10, 52:13). Postupně v nich zjevuje posláním a charakterem služebníka. V poslední z písní, z které jsme citovali, Bible poprvé říká, že Mesiáš ponese naše nevěrnosti a bolesti. Nést hříchy lidí však neznamená duchovní oddělení od Boha. V předchozí písní služebníkova slova ukazují, že je mu Bůh blízko i v utrpení.

Panovník Hospodin je moje pomoc, proto nemohu být potupen, proto tvář svou nastavuji, jako kdyby byla z křemene, a vím, že nebudu zahanben. Blízko je ten, jenž mi zjedná spravedlnost. Kdo chce vést se mnou spory? Postavme se spolu! Kdo bude můj odpůrce na soudu? Ať ke mně přistoupí! (*Izajáš 50:7-8*)

Ti, kteří pozorovali jeho utrpení se „domnívali, že je raněn, ubit od Boha a pokořen“ (Izajáš 53:4). Samo proroctví zjevuje, že tento pohled je chybný. Bůh není ten, který v hněvu rozdrtil svého služebníka, ale ten, který ho vystavil zlobě lidí, když ho s dobrým cílem poslal na svět. Následující verš to vyjadřuje slovy:

Všichni jsme bloudili jako ovce, každý z nás se dal svou cestou. Hospodin způsobil, aby ho zasáhla [10] nepravost nás všech. (*Izajáš 53:6*)

Naše přestoupení nejsou na služebníka přenesena magicky. Řeč je o mnohem přímějším dopadu lidských hříchů na služebníka. Přichází do světa, aby nás smířil s Bohem, v tomto světě je však konfrontován se zlobou lidí, které je vystaven.

Hospodin svolil a připustil, aby naše hříchy měly dopad na jeho služebníka. To je v Izajáši vyjádřeno slovy „Hospodin způsobil“. Nic na světě se neděje bez Božího vědomí a svolení. Podobný způsob vyjadřování najdeme i na jiných místech Bible. Když apoštol Pavel píše, že Bůh dopustí příchod člověka nepravosti, vyjadřuje to též jako aktivní zásah z Boží strany: Proto je Bůh vydává do moci klamu, aby uvěřili lži (2 Tesaloničtům 2:11). Pro Evropana 21. století není tento způsob popisu Božího jednání blížký. Židé však často používali aktivní formu popisu — že Bůh něco dopouští. Chtěli tím zdůraznit, že situace se nevymkla Boží kontrole a nadřazenosti.

Matouš cituje Izajáše 53 v kontextu Ježíšova uzdravování.

Když nastal večer, přinesli k němu mnoho posedlých; i vyhnal duchy svým slovem a všechny nemocné uzdravil, aby se naplnilo, co je řečeno ústy proroka Izajáše: „On slabosti naše na sebe vzal a nemoci nesl“. (*Matouš 8:16*)

Ježíšova uzdravování, a zázraky vůbec, byly znamením přiblížení se Božího království a obnovení do hříchu padlého člověka. Bůh není vůči našemu utrpení lhostejný. Když se stal člověkem, sklonil se k nám, aby nám sloužil. To je vyjádřeno slovy: Byly to však naše nemoci, jež nesl, naše bolesti na sebe vzal. (Izajáš 53:4). Neonemocněl, ani se nestal hříšníkem, opustil však svoji nebeskou slávu a přiblížil se k nám, aby nás osvobodil od utrpení a smrti.

Ježíšovo soucítění s lidmi šlo ještě o krok dál. Ačkoliv nikdy nezhřešil, přijal, že s ním bylo zacházeno jako s nejhorším hříšníkem. Přesto, že byl nevinný, byl odsouzen jako zločinec a přestupník zákona. Izajáš to popisuje slovy: *Jenže on byl proklán pro naši nevěrnost, zmučen pro naši nepravost. Trestání snášel pro náš pokoj, jeho jizvami jsme uzdraveni* (Izajáš 53:5). Ježíš byl trestán lidmi způsobem, který působil dojmem, že na něho dolehl Boží hněv. Nebyl to Boží trest, nýbrž Bůh obrátil zlo páchané lidmi na dobro. Tak jeho utrpení slouží našemu pokoji. [11] Podobnou myšlenku vyjádřil Pavel v listě Galatským:

Ale Kristus nás vykoupil z kletby zákona tím, že za nás vzal prokletí na sebe, neboť je psáno: „Proklet je každý, kdo visí na dřevě“. (*Galatským 3:13*)

Pavel odkazuje na starozákonní místo v Deuteronomiu 21:22–23, které se zabývá popravami nebezpečných zločinců. V Deuteronomiu se píše: „kdo byl pověšen, je zlořečený Bohem.“ Pavel vynechává slovo „Bohem“, protože Ježíš nebyl na kříži zlořečený Otcem, ale byl Mu ve svém utrpení blízko. Nestal se hříšníkem, ale trpěl jako hříšník. Citovaná pasáž z Deuteronomia ve starozákonním kontextu předpokládá, že popravený člověk byl odsouzen spravedlivě, což neplatilo o Ježíšovi.

Někteří židovští falešní učitelé se pokoušeli ovlivnit křesťany z Galácie, aby dodržovali zákon, i když byli jako pohané Bohem přijati skrze víru v Ježíše bez zákona. Pavel je varuje, že když ho nyní začnou dodržovat, „vypadnou z milosti“ (Galatským 5:3–4). V tomto kontextu mluví Pavel o zákoně jako o souboru nařízení, který „nevychází z víry“ (Galatským 3:12). Zákon v tomto užším slova smyslu odsuzuje všechny „kdo nezůstávají věrni všemu, co je psáno v zákoně“ (Galatským 3:10), a také každého, kdo „visí na dřevě“, včetně Krista.

Když bychom to měli shrnout, tak nás Kristus vykoupil z prokletí zákona tím, že na kříži přijal smrt určenou prokletým zločincům. Pohrdaný lidmi a dokonce „odsouzený“ podle citovaného verše nám ukázal, co znamená žít z víry a osvobodil nás od zákona. Galatští, kteří byli pokoušeni začít se spoléhat na zákon, museli být zahanbeni, když to četli. Nesením nespravedlnosti lidí Ježíš nepozbyl svoji vlastní spravedlnost.

Zbaven svého trápení spatří světlo, nasytí se dny. „Tím, co zakusí, získá můj spravedlivý služebník spravedlnost mnohým; jejich nepravosti on na sebe vezme.“ (*Izajáš 53:11*)

Ježíš nikdy v životě neztratil Boží přízeň. Kdyby ztratil Boží podporu a Bůh by ho opustil v nejtěžší chvíli života, mohli bychom ho považovat za hrdinu, ale ne za člověka bojujícího z víry. Ježíš nechtěl být hrdinou. Jeho svědectvím bylo, že s Bohem, a jen s Bohem, můžeme obstát ve všech zkouškách a pokušeních. Mohl by vůbec Ježíš bojovat z Boží síly přijmout a podstoupit těžkou situaci, kdyby věděl, že ho v ní Bůh opustí? Ježíš řekl:

Ten, který mě poslal, je se mnou; nenechal mě samotného, neboť stále dělám, co se líbí

jemu. (*Jan 8:29*)

Není snad opuštění spravedlivého největší nespravedlností?

...neboť Hospodin miluje právo a své věrné neopouští. (*Žalm 37:28*)

Má se ukázat Boží spravedlnost nespravedlivým činem? Ve SZ Bůh zjevuje svůj odpor k lidským obětem (*Jeremjáš 7:31*). Myšlenka, že Ježíšovo utrpení a jeho smrt uspokojily Boží spravedlnost, je blízká pohanskému způsobu myšlení a pohanským praktikám.

✚ 3.3 Proč Ježíš trpěl

Pokud byl Bůh Ježíšovi v jeho utrpení nablízku, proč to utrpení vůbec dopustil? Proč to byla Boží vůle? Bible popisuje smrt Ježíše jako důsledek lidské zloby a odmítnutí jeho zvěsti (*Jan 1:10-11; Matouš 21:33-41*). Ve světě, který upadl do hříchu, není možné žít v pravdě bez utrpení (*2. Timoteovi 3:12*). Bylo by v Boží moci Ježíše od zlých lidí uchránit, věděl však, že by to nebylo nejlepší pro nás. Samotný zlý záměr zabít Ježíše nikdy nemůže přinést dobro a spásu, ale Ježíšova reakce - způsob jakým nesl utrpení a smrt - nám otvírá cestu zpět k Bohu.

Ježíš ve svém utrpení prošel velmi těžkým bojem. Nevyhnul se mu. Skrze modlitbu a pokoru mu Bůh dal sílu utrpení nést.

Ježíš za svého pozemského života přinesl s bolestným voláním a slzami obět modliteb a úpěnlivých proseb Bohu, který ho mohl zachránit před smrtí; a Bůh ho pro jeho pokoru slyšel. Ačkoli to byl Boží Syn, naučil se poslušnosti z utrpení, jímž prošel, tak dosáhl dokonalosti a všem, kteří ho poslouchají, stal se původcem věčné spásy... (*Židům 5:7-9*)

Skrze své vzkříšení a oslavení nám nyní pomáhá mít stejný postoj v našich bojích - připustit si naše slabosti a s Boží pomocí v nich vítězit.

Protože sám prošel zkouškou utrpení, může pomoci těm, na které přicházejí zkoušky. (*Židům 2:18*)

Jako křesťané někdy zakoušíme bolest, ale s Ježíšem to není nesnesitelné břemeno. Jeho utrpení a vítězství nás utěšuje a posilňuje naši důvěru v něho - důvěru, že je s námi vždy i v nejtěžších chvílích. Pozývá nás:

Pojďte ke mně, všichni, kdo se namáháte a jste obtíženi břemeny, a já vám dám odpočinout. Vezměte na sebe mé jho a učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorného srdce: a naleznete odpočinutí svým duším. Vždyť mé jho netlačí a břemeno netíží. (*Matouš 11:28-30*)

Nový zákon obsahuje mnoho veršů, které říkají, že křesťané zemřeli spolu s Kristem (*Mt 16:24; Jan 12:24-26; Řím 6:3-4; Gal 5:24; Fil 3:10; Kol 2:12*)

...nežiji už já, ale žije ve mně Kristus. A život, který zde nyní žiji, žiji ve víře v Syna Božího, který si mne zamiloval a vydal sebe samého za mne. (*Galatským 2:20*)

Ježíšova smrt nebyla marná. Ukřižovaný a vzkříšený Kristus s námi jde cestou, na které umíráme našim hříchům a pomíjivým cílům, a vede nás do nového radostného života, který nám nikdo nevezme.

Vždyť nás má ve své moci láska Kristova – nás, kteří jsme pochopili, že jeden zemřel za všechny, a že tedy všichni zemřeli; a za všechny zemřel proto, aby ti, kteří jsou naživu, nežili už sami sobě, nýbrž tomu, kdo za ně zemřel i vstal. (2. Korintským 5:14-15)

✚ 4 Považován za spravedlivého nebo učiněn spravedlivým?

V předchozí kapitole „Opustil Bůh Ježíše?“ jsme krátce popsali, jak chápali spasení někteří učitelé, kteří měli v dějinách velký vliv. Jejich myšlenky bohužel ovlivňují mnohé lidi i dnes a formují jejich vnímání Boha a chápání obrácení. Pokud by Ježíš trpěl, zemřel a byl oddělen od Boha kvůli Božímu spravedlivému nároku trestat, pak by přišel v první řadě změnit způsob, jakým nás Bůh vidí, a ne změnit nás samé. Jinými slovy, důsledkem by bylo, že jsme za spravedlivé považováni a ne spravedlivými učiněni.[12] Jako kdyby nás Bůh chtěl vidět jinak, než jací skutečně jsme – jak se říká „skrze růžové brýle“.

Bible však svědčí o skutečné a viditelné změně života, kterou spasení způsobí. Jako křesťané nemůžeme setrvávat v závažných hříších.

Což nevíte, že nespravedliví nebudou mít účast v Božím království? Nemylte se: Ani smilníci, ani modláři, ani cizoložníci, ani nemravníci, ani zvrácení, ani zloději, ani lakomci, opilci, utrhači, lupiči nebudou mít účast v Božím království. A to jste někteří byli. Dali jste se však obmýt, byli jste posvěceni, byli jste ospravedlněni ve jménu Pána Ježíše Krista a Duchem našeho Boha. (1. Korintským 6:9-11)

Ježíš nás nepřišel spasit „v našich hříších“, ale „z našich hříchů“ (Mat 1:21). Chce očistit nejen naše skutky, ale i naše myšlenky a motivy, abychom žili odevzdaný život naplněný láskou.

Ti, kteří přijali jeho slovo, byli pokřtěni a přidalo se k nim toho dne na tři tisíce lidí. Vytrvale poslouchali učení apoštolů, byli spolu, lámali chléb a modlili se. Všech se zmocnila bázeň, neboť skrze apoštoly se stalo mnoho zázraků a znamení. Všichni, kteří uvěřili, byli pospolu a měli všechno společné. Prodávali svůj majetek a rozdělovali všem podle toho, jak kdo potřeboval. Každého dne pobývali svorně v chrámu, po domech lámali chléb a dělili se o jídlo s radostí a s upřímným srdcem. Chválili Boha a byli všemu lidu milí. A Pán denně přidával k jejich společenství ty, které povolával ke spáse. (Skutky 2:41-47)

Také my jsme poznali lásku, kterou Bůh má k nám, a věříme v ni. Bůh je láska, a kdo zůstává v lásce, v Bohu zůstává a Bůh v něm. V tom jeho láska k nám dosáhla cíle, že máme plnou jistotu pro den soudu – neboť jaký je on, takový jsme i my v tomto světě. (1. list Janův 4:16-17)

Bez lásky a bez hluboké změny v našem životě nemůžeme mít pravdivou jistotu spasení. Zdrojem této jistoty nejsou naše skutky, ale náš vztah s Kristem.[13] Bez činění spravedlnosti však nemůžeme tento vztah mít a udržet si ho.

Nyní tedy, děti, zůstávejte v něm, abychom se nemuseli bát, až se ukáže, a nebyli jím

zahanbeni při jeho příchodu. Víte-li, že on je spravedlivý, pochopte, že také každý, kdo činí spravedlnost, je z něho zrozen. (1. list Janův 2:28-29)

Ježíš řekl:

Já jsem vinný kmen, vy jste ratolesti. Kdo zůstává ve mně a já v něm, ten nese hojné ovoce; neboť beze mne nemůžete činit nic. Kdo nezůstane ve mně, bude vyvržen ven jako ratolest a uschne; pak ji seberou, hodí do ohně a spálí. Zůstanete-li ve mně a zůstanou-li má slova ve vás, prostě, oč chcete, a stane se vám. (Jan 15:5-7)

Ježíš popsal náš vztah s ním slovy „kdo zůstane ve mně“. Zůstat v Kristu znamená být spasený. Nezůstat v něm znamená být vyvržen ven a „hořet“. Podobně napsal i apoštol Jan:

Říkáme-li, že s ním máme společenství, a přitom chodíme ve tmě, lžeme a nečiníme pravdu. Jestliže však chodíme v světle, jako on je v světle, máme společenství mezi sebou a krev Ježíše, jeho Syna, nás očišťuje od každého hříchu. (1. list Janův 1:6-7)

Upřímný vztah s Ježíšem, který očišťuje, je možný jen tehdy, když chodíme ve světle. Chození ve světle neznamena být dokonalý, ale usilovat o posvěcení ve všech oblastech našeho života, vyznávat hříchy Bohu i sobě navzájem a odvracet se od nich. To je nepostradatelný projev spasení v našem životě. Spasení je dar milosti v Kristu. Když ho přijmeme, nemůžeme už žít dál náš zlý život – nemohli bychom tak mít s Ježíšem vztah, být v něm.

Vy však jste z Boží moci v Kristu Ježíši; on se nám stal moudrostí od Boha, spravedlností, posvěcením a vykoupením... (1. Korintským 1:30)

Ježíš vstal z mrtvých a jeho prostřednictvím pokračuje. Každému dává vše, co potřebuje, aby změnil svůj život, vytrval a dosáhl cíle.

✠ 5 Závěr

Bible nám často a různými způsoby říká, že Ježíš zemřel pro naši spásu. Avšak, jak jsme již ukázali v textu, výklad, že Bůh musel místo nás potrestat nevinného člověka, aby byla zachována jeho spravedlnost, není součástí Svatého Písma a je v rozporu s biblickou zvěstí v různých oblastech:

- Bible svědčí o milujícím Bohu, který může svobodně odpustit každému, kdo se upřímně obrátí
- Bible popisuje utrpení, které musel nést jako důsledek lidských hříchů, ale neučí, že Ježíš byl během tohoto utrpení a ve smrti duchovně oddělen od Otce
- Spasení je úzce spojeno s naším životem a není něčím, co by Ježíš musel urovnat mezi sebou a Bohem.

Středobodem biblické zvěsti je obnova vztahu mezi Bohem a člověkem, který člověk porušil skrze hřích. Bůh se k nám v Kristu přiblížil, a tím nám umožnil přiblížit se k Němu.

To všecko je z Boha, který nás smířil sám se sebou skrze Krista a pověřil nás, abychom sloužili tomuto smíření. Neboť v Kristu Bůh usmířil svět se sebou. Nepočítá lidem jejich provinění a nám uložil zvěstovat toto smíření. (2. Korintským 5:18-19)

Ježíš se stal člověkem, a tak přijal naši přirozenost, připodobnil se nám v našich slabostech, pokušeních a

bolestech. Jeho ztotožnění se s naší slabostí také znamenalo, že přijal utrpení a ukřižování, když byl odmítnut těmi, kterým přišel pomoci.

Bylo přirozené, že Bůh, pro něhož je vše a skrze něhož je vše, přivedl mnoho synů k slávě, když skrze utrpení učinil dokonalým původce jejich spásy. (*Židům 2:10*)

Nyní nás pozývá jít s ním cestou, kterou on sám na zemi přijal: přijmout slabosti spojené s lidskou přirozeností a vítězit skrze víru, lásku a pokoru. Ježíš vstal z mrtvých, byl vyvýšen k Otci a nyní nás sjednocuje s Bohem, dává nám odpuštění a všechno, co potřebujeme, abychom dosáhli věčného života.

Bylo by ještě mnoho co říci. Rámec tohoto článku je však omezený. Rádi bychom se dověděli vaše myšlenky a otázky. Můžeme se i setkat a mluvit o těchto věcech osobně.

Související témata

- Ježíšova smrt – oběť pro naši spásu
- Myšlenky k učení o smírné oběti některých katolíků a protestantů
- Pád člověka z pohledu dějin spásy

E-mailová adresa

Zpráva

Odeslat

Poznámky:

1. Hebrejský slovník (Koehler, Ludwig, and Walter Baumgarten. *The Hebrew and Aramaic Lexicon of the Old Testament*. [Volume III]. New York: Brill Publishers, 1996. 1003.) udává čtyři významy hebrejského slova spravedlivý (צַדִּיק—*tsaddiq*, přídavné jméno z *tsedaqah*) pokud jde o Boží (יְהוָה—*Yahweh*) spravedlnost:
 1. spravedlivý v soudu a trestu Žalm 7:12; 129:4; Jób 34:17
 2. spravedlivý v nastolení spravedlnosti Sofonjáš 3:5; Žalm 119:137
 3. v právu po obvinění Exodus 9:27; Jeremjáš 12:1; Pláč 1:18; Daniel 9:14; Nehemiáš 9:33; 2. Paralipomenon 12:6.
 4. loajální ve smyslu věrný a nápomocný Deuteronomium 32:4; Izajáš 45:21; Žalm 11:7; Žalm 116:5 (použito paralelně s výrazem milostivý: חַנּוּן—*channun*) Žalm 145:17 (použito paralelně s výrazem milosrdný, přívětivý: חַסִּיד—*chaside*) Ezdráš 9:15; Nehemiáš 9:8.
 Čerpáme z anglického slovníku, protože obdobný rozsáhlý hebrejský slovník není k dispozici v češtině. Pro úplnost uvádíme text z anglického originálu:
 1. just (judging or punishing)—Psalm 7:12; 129:4; Job 34:17.
 2. just, establishing or setting up justice—Zephaniah 3:5; Psalm 119:137.
 3. upright, in the right in the face of accusations—Exodus 9:27; Jeremiah 12:1; Lamentations 1:18; Daniel 9:14; Nehemiah 9:33; 2 Chronicles 12:6.
 4. loyal, in the sense of helpful and faithful—Deuteronomy 32:4; Isaiah 45:21; Psalm 11:7; Psalm 116:5 (parallel to gracious: חַנּוּן—*channun*) Psalm 145:17 (parallel to kind: חַסִּיד—*chaside*) Ezra 9:15; Nehemiah 9:8.
2. Žalm 24:5, 33:5, 103:6, Izajáš 1:27, 28:17, 56:1, 59:16 (též v Danieli 9,16 v biblickém překladu Theodociána).

3. Genesis 24:27; 32:10; Exodus 15:13; 34:7; Izajáš 63:7.
4. Někteří teologové (např. McGrath, Alister E. *Iustitia Dei: A History of the Christian Doctrine of Justification*. Cambridge, 2002, 1-16.; Goppelt, Leonhard. *Theologie des Neuen Testaments*. [Teil 2, Vielfalt und Einheit des apostolischen Christuszeugnisses]. Göttingen, 1980, 465-471.; Buber, Martin. *Zur Verdeutschung des letzten Bandes der Schrift, Abschnitt 1, 5-6. Beilage zu: Die Schrift*. Stuttgart, 1992, Band 4) zastávají zajímavý názor, že biblický výraz spravedlnost (spolu s jinými klíčovými pojmy jako milost nebo oběť) byl do velké míry chápán v kontextu vztahu a smlouvy s Bohem. Proto výrazy jako spravedlnost, věrnost, milosrdenství a milost měly pro židovské autory úzce spojený význam a vyjadřovaly rozličné stránky vztahu mezi Bohem a člověkem. Řecká a římská kultura, do jejichž jazyků byla Bible přeložena, nebyly formovány na základě víry a vztahu s Bohem. Pro Řeky byla měřítkem a soudcem toho, co je spravedlivé a nespravedlivé, společnost. Pro Římany to byl zákon. Tyto okolnosti působily překladatelům těžkosti najít v řečtině a latině vhodný překlad hebrejského slova *tsedaqah* (spravedlnost).
V prvních dvou stoletích byla řečtina jazykem církve a používaly se řecké verze Starého zákona vytvořené židovskými autory. Počínaje druhým stoletím začala církev v západní části římského impéria stále víc komunikovat v latině a byly vytvořeny latinské překlady Bible. Výrazy „spravedlnost“ a „ospravedlnit“ byly do latiny přeloženy jako *justitia* a *justificare*, přičemž oba pojmy byly používány na soudních řízeních a měly tudíž silný právní podtón.
Myšlení mnohých latinských církevních otců bylo poznamenáno právním myšlením, které představovalo základ pro římskou výchovu. Na Západě se tak během staletí stalo porovnání se soudním jednáním centrálním obrazem pro vysvětlení spásy (porovnání hříchu se zločinem, hříšníka s viníkem, milost se zproštěním viny, spravedlnost s potrestáním viníka). V této souvislosti dostala na Západě Ježíšova smrt na kříži roli, která byla na Východě neznámá.
Řečtí církevní otcové si na spásu zachovali pohled svobodný od právních představ a vysvětlovali ji jako setkání s Bohem, který na sebe vzal naši lidskou přirozenost, abychom byli proměněni k Jeho podobě. V tomto pohledu jsou vtělení a zmrtvýchvstání klíčovými prvky spásy. Irenej z Lyonu a Atanáš Alexandrijský chápali spásu v Kristovi jako účinnou skrze jeho vtělení a ukřižování chápali jako nedílnou součást vtělení.
5. 2. Korintským 1:3
6. Boží spravedlnost však neznamená, že odpouští vždy. Je mnoho příkladů ve Starém zákoně, kdy nepřehlédl lidské hříchy. Například o bohabojném králi Jošijášovi čteme: „Nebyl mu podoben žádný král před ním, který by se obrátil k Hospodinu celým svým srdcem a celou svou duší a celou svou silou a činil vše podle zákona Mojžíšova. A ani po něm nepovstal žádný jemu podobný. Avšak Hospodin neupustil od svého velikého planoucího hněvu, kterým vzplanul proti Judovi pro všechny urážky, jimiž ho urážel Menaše.“ (2. Královská 23:25-26). Králova spravedlnost neodvrátila Boží hněv, protože srdce lidu se nezměnilo. O stejném období čteme v Jeremjášovi „Ani po tom všem se ke mně její sestra, judská věrolomnice, neobrátila celým srdcem, nýbrž licoměrně, je výrok Hospodinův.“ (Jeremjáš 3:10)
7. 1 talent = 6 000 denárů (1 denár je mzda za 1 den práce)
8. Luther, Martin, *Epistel-Auslegung, Bd. 4, Der Galaterbrief*, Hg. Hermann Kleinknecht, Göttingen, 2. vydání 1987, str. 168
9. Kalvín napsal v díle *Instituce „Rozepře mezi spravedlností a nespravedlností je nepřetržitá a nesmiřitelná“ II, XVI,3* ([www.calvin-institutio.de /display_page.php?elementId=23](http://www.calvin-institutio.de/display_page.php?elementId=23)) „Nestačilo, aby Kristus trpěl jen tělesnou smrtí. Ne, musel v plnosti zakusit tvrdost Božího soudu, aby odvrátil Jeho hněv a učinil zadost jeho spravedlivému soudu.“ II, XVI,10.
10. Zde necitujeme Český ekumenický překlad, ale podle doslovnějšího slovenského evangelického překladu „Hospodin spôsobil, aby ho zasiahla nepravosť všetkých nás“. Hebrejské slovo פָּגַע /paga/ znamená narazit, napadnout, zasáhnout a použitá forma vyjadřuje, že Hospodin způsobil, aby ho naše vina zasáhla.
11. Izajáš 53:10 „Ale Hospodinovou vůlí bylo zkrušit ho nemocí“ můžeme z hebrejštiny přeložit i jako „Hospodin našel zalíbení v tom, který byl zkrušen“. Tento překlad dobře vystihuje duchovní realitu, že služebník byl připravený „být zkrušen“ a Hospodin našel zalíbení v tomto postoji lásky a odevzdání. To potvrzuje i následující citát: „Panovník Hospodin mi otevřel uši a já nevzdoruji ani neuhýbám nazpět. Nastavuji záda těm, kteří mě bijí, a své líce těm, kdo rvou mé vousy, neukrývám svou tvář před potupami a poplíváním. Panovník Hospodin je moje pomoc, proto nemohu být potupen, proto tvář svou nastavuji, jako kdyby byla z křemene, a vím, že nebudu zahanben.“ (Izajáš 50:5-7).
12. Některé skupiny budující na reformaci vyučují podobně jako Luther: Podstata křesťana není v jeho vnějším

chování. [...] Vždyť křesťan ví, že záleží jen na víře. Stojí, chodí, jí, pije, odívá se, působí a jedná jako každý jiný v jeho postavení, a tak není jeho křesťanství pozorovatelné, jak říká Kristus „Když se ho farizeové otázali, kdy přijde Boží království, odpověděl jim: Království Boží nepřichází tak, abyste to mohli vypožorovat ani se nedá říci: ‚Hle, je tu‘ nebo ‚je tam‘! Vždyť království Boží je mezi vámi!“ (Lukáš 17:20–21) (Weihnachtspostille 1522: Luther Deutsch, Erg.Bd. Lutherlexikon, S. 57f, vgl. WA 1011,137,18–138,5)

13. Více v našem článku "[Víra a skutky](#)".

© 2021 www.krestane.info - Všechna práva vyhrazena.

Uvedená biblická místa jsou převzata z Bible :

Písmo svaté Starého a Nového zákona : český ekumenický překlad © 1987 – 2009 .

Odkazy a obsah článků (v nezměněné formě s uvedením zdroje) mohou být šířeny pro nekomerční účely.

Publikování anebo šíření obsahu těchto webových stránek v jiné formě anebo pro jiný účel podléhá našemu souhlasu.

Webová stránka může obsahovat odkazy na internetové stránky třetí strany.

Jejich zveřejnění neznamená, že jejich obsah schvalujeme, přijímáme anebo s ním souhlasíme.